

Lägesuppdatering av strategigenomförandet per den 15 mars 2020,
samt resultat sedan den senaste strategirapporteringen

Innehåll

1 Sidas bedömning av strategigenomförandet – en sammanfattning	2
2 Översikt av strategisammanhanget.....	3
2.1 Förändringar i strategisammanhanget.....	3
2.2 Sveriges roll i strategisammanhanget	6
2.3 Synergier med andra svenska strategier och aktörer.....	6
3 Resultatredovisning.....	7
3.1 Sidas bidrag till förändring på strateginivå	7
3.1.2 Mål 1.2 Stärkt kapacitet hos offentliga institutioner att motverka våld mot kvinnor.....	9
3.1.3 Mål 1.3 Stärkt kapacitet hos det civila samhället att verka för ökat ansvarsutkrävande och bidra till kunskap om demokrati, jämställdhet inklusive våld mot kvinnor, och mänskliga rättigheter.	10
3.2 Stödområde 2: Förbättrade möjligheter för fattiga människor att bidra till och dra nytta av ekonomisk tillväxt och erhålla god utbildning	11
3.2.2 Förbättrad dialog mellan arbetsmarknadens parter	12
3.3 Stödområde 3: Förbättrad miljö, begränsad klimatpåverkan och stärkt motståndskraft mot miljöpåverkan, klimatförändringar och naturkatastrofer	13
3.3.2 Mål 3.2 Ökad institutionell kapacitet hos myndigheter och andra aktörer att bättre förvalta vattenresurser i särskilt eftersatta och utsatta områden	14
3.4 Stödområde 4: Förbättrad grundläggande hälsa, med särskilt fokus på barn, kvinnor och sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter	15
3.4.1 Mål 4.1 Minskad dödlighet bland barn under fem år	15
3.4.2 Mål 4.2 Fler kvinnor har tillgång till god mödrahälsovård	16
3.4.3 Mål 4.3 Ökat antal människor har tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.....	17
3.4.4 Mål 4.4 Bättre tillgång till hållbara och motståndskraftiga samhällstjänster för vatten, sanitet och hygien	18
3.5 Stödområde 5: Stärkt kapacitet att förebygga kriser, konflikter och katastrofer, och ökad resiliens ...	19
3.5.1 Mål 5.1 Fokus på sårbara grupper i flyktningmottagande områden, bland värdsamhällen och rohingya-flyktingar, särskilt kvinnor och barn	19
4 Implikationer för innevarande strategiperiod	20

1 Sidas bedömning av strategigenomförandet – en sammanfattning

1. Demokrati, jämställdhet och MR

1.1 Demokratisk samhällsstyrning

1.2 Våld mot kvinnor

1.3 Kapacitetsutveckling för civila samhället

2. Inkluderande ekonomisk utveckling

2.1 Kvinnors deltagande

2.2 Social dialog

3. Miljö och klimat

3.1 Stärkt motståndskraft

3.2 Ökad institutionell kapacitet vattenresurser

4 Grundläggande hälsa

4.1 Barnadödlighet under 5 år

4.2 Mödrahälsa

4.3 SRHR

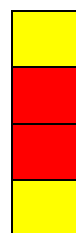
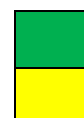
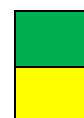
4.4 Vatten, sanitet, hygien

5. Konfliktförebyggande och resiliens

5.1 Stöd till rohingya och lokalbefolkning

Mål¹

Portfölj²

¹ Bedömning av utvecklingen i kontexten i förhållande till **strategimålen**: Grön: Utvecklingen går framåt; Gul: Utvecklingen går delvis framåt eller delvis bakåt; Röd: Utvecklingen går bakåt.

² Bedömning av **portföljens relevans**: Grön: Portföljen är relevant; Gul: Portföljen är delvis relevant; Röd: Portföljen är inte relevant.

2 Översikt av strategisammanhanget

Totalt strategibelopp: 1 900 MSEK	Utbetalat belopp hittills: 1 464 MSEK	Antal insatser 2019: 32
---	---	-----------------------------------

2.1 Förändringar i strategisammanhanget

Under genomförandet av strategin från 2014 till 2019 har den makro-ekonomiska situationen i Bangladesh varit stabil och fattigdomsminskningen har legat högt på den politiska dagordningen. Parallellt har dock det politiska och demokratiska klimatet försämrats. Kränkningar av mänskliga rättigheter, inklusive återkommande politiskt våld, våld mot kvinnor och barn och inskränkningar av yttrandefriheten ökar. Vidare har den höga urbaniserings- och industrialiseringstakten och den ökande befolkningstätheten bidragit till Bangladesh snabba miljöförstöring. Klimatförändringarna har varit tydliga och särskilt utmanande för kvinnor och flickor på landsbygden. Sedan hösten 2017, då över 800 000 rohingyas flydde från Myanmar, är Bangladesh värd för en av världens största flyktingkriser.

Ekonomisk utveckling: Bruttonationalproduktens tillväxttakt har ökat från 7,9 % under 2018 till 8,1 % under 2019, vilket bidrar till minskad fattigdom men också till ökade inkomstklyftor.³ Textilsektorn som svarar för 84 % av exporten⁴, sysselsätter 3,6 miljoner personer. Vad gäller arbetsvillkoren har säkerheten på arbetsplatser förbättrats efter Rana Plaza-olyckan men områden som anständiga löner och arbetares rättigheter är fortsatt eftersatta.⁵ Även om det kvinnliga deltagandet på arbetsmarknaden ökade något och Bangladesh minskat sitt s k gender gap⁶ under de senaste åren,⁷ faller landet i rankningen i förhållande till andra länder globalt när det gäller kvinnors deltagande och möjligheter på arbetsmarknaden.⁸ De ekonomiska framstegen har inte tagit hänsyn till miljön och Bangladesh förblir bland de länder som är mest drabbade av miljöförstöring och av klimatrelaterade risker. En rapport från Världsbanken hävdar att Bangladesh för att uppnå högre medelinkomststatus, omedelbart måste ta itu med miljöförstöring och föroreningar, särskilt i städer.⁹

Social utveckling: Human Development Index (HDI) för 2019 rankade Bangladesh som 135 av 189 länder.¹⁰ Detta återspeglar en långsam men fortsatt positiv utveckling sedan 2014 inom hälsa och utbildning samt inkomst per capita. Allvarliga hot mot människors hälsa inkluderar luft-, vatten- och

³ ["South Asia Economic Focus, Fall 2019: Making \(De\)centralization Work" p. 65](#). World Bank. Accessed on 20 December 2019

⁴ www.bgmea.com.bd/home/pages/Tradeinformation

⁵ CDP (2019). New Dynamics of Bangladesh Apparel Enterprises. p. 13

⁶ http://www3.weforum.org/docs/WEF_GGGR_2020.pdf, p 9

⁷ <https://data.worldbank.org/indicator/SL.TLF.CACT.FE.ZS?locations=BD>, Accessed on 20 December 2019, based on International Labour Organization, ILOSTAT database.

⁸ <https://www.dhakatribune.com/business/2018/12/19/wef-bangladesh-s-labour-force-participation-gender-gap-still-widening>; http://www3.weforum.org/docs/WEF_GGGR_2020.pdf, p. 83.

⁹ "Enhancing Opportunities for Clean and Resilient Growth in Urban Bangladesh: Country Environmental Analysis 2018", 2018, World Bank Group, pp.2-5

¹⁰ <http://hdr.undp.org/en/content/table-1-human-development-index-and-its-components-1>

ljudföroreningar¹¹ och hänger ihop med en växande befolkning, industrialisering, klimatförändringar och snabb urbanisering. Minskningen av mödradödligheten har planat ut sedan 2010 och mödradödligheten är nu 169 per 100 000 levande födda,¹² vilket är långt ifrån målet om 70 till år 2030. Könsbaserat våld är fortfarande utbrett i Bangladesh och utgör ett allvarligt hot mot kvinnors och flickors säkerhet. 54% av alla kvinnor rapporterar att de har upplevt våld från sina partners.¹³ Det faktum att Bangladesh har den högsta andelen av tonårsgraviditeter utanför Afrika söder om Sahara är också en källa till oro.¹⁴

Antalet fattiga ökar med 5,1 miljoner människor varje år på grund av att hushållen själva tvingas finansiera 67 % av sjukvården.^{15, 16} Vårdbudgeten utgör endast 1,02 % av BNP,¹⁷ vilket är en av de lägsta i Sydasiens. Korruption minskar ytterligare tillgången till, och kvaliteten på hälsovård, med oproportionerligt negativa effekter för fattiga, och kvinnor i synnerhet.

Politisk och institutionell utveckling: Sedan början av strategiperioden har Bangladesh visat en nedåtgående trend vad gäller politiska och medborgerliga rättigheter. De begränsningar inom mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer, som rapporterades i MR-rapporten för ett år sedan gäller i huvudsak fortfarande. MR-organisationer rapporterar att straffrihet råder vid brott mot mänskliga rättigheter, trakasserier, försvinnanden och hot mot MR-försvare, oliktänkande och utsatta grupper. Våld kopplat till kriminalitet är också frekvent, särskilt i slumområden och gränsområden och utomrättsliga avrättningar förekommer. Under senare år har nationella civilsamhällets organisationer blivit alltmer försiktiga i sin verksamhet och sina uttalanden. Det internationella samfundet har under 2019 ökat trycket på Bangladeshs regering att följa de grundläggande konventionerna om mänskliga rättigheter relaterade till social dialog och anständiga arbetsvillkor såsom föreningsfrihet och rätten till kollektiva förhandlingar. Statliga institutioner har otillräcklig kapacitet att möta katastrofer och akut uppkomna behov, inklusive de som härrör från miljöförstöring, klimatförändringar och urbanisering. Kapaciteten för långsiktig planering är låg och mekanismerna för ansvarsutkrävande svaga.¹⁸ Satsningar på ökad transparens och ansvarsutkrävande på lokal nivå ger dock möjlighet till förändring.

Miljö och klimatförändringar: Bangladesh är ett av de länder i världen som är mest utsatta för både klimatförändringar och katastrofer och en FN ESCAP rapport uppskattar andelen av befolkningen i

¹¹ World Bank (2019). Bangladesh Poverty Assessment: Assessing progress from 2010 to 2016/17.

¹² BBS, SVRS 2018

¹³ <http://hdr.undp.org/en/countries/profiles/BGD>

¹⁴ Conflict Analysis, pg 19. Human Rights Watch, January 2018. UNFPA Bangladesh: <https://bangladesh.unfpa.org/en/topics/young-people-10>.

¹⁵ Alam, Jahangir et al Catastrophic healthcare expenditure and poverty related to out-of-pocket payments for healthcare in Bangladesh- An estimation of financial risk protection of universal health coverage

¹⁶ 67 %, s. 30 Annual Programme Review (APR) 2018 (January 2017- June 2018) publicerad 20190225.

¹⁷ <https://bdnews24.com/health/2019/06/13/bigger-budget-slice-for-bangladesh-health-sector>

¹⁸ <http://documents.worldbank.org/curated/en/349551564070582643/The-World-Bank-in-Bangladesh-2019>

Bangladesh som lever i högriskområden till 77,6%¹⁹ dvs. cirka 125 miljoner människor. Industrialiseringen och den höga tillväxttakten kan ha bidragit till att Bangladesh återfinns bland de länder i världen med mest föroreningar och andra miljöhälsorisker, vilket orsakar nästan 28 % av alla dödsfall.²⁰ Det är högst i Sydasiern. Den höjda havsnivån utgör ett direkt hot för den cirka tredjedel av Bangladesh befolkning som bor i områden som permanent kan falla under högvattenlinjen.²¹ Särskilt kvinnor och flickor på landsbygden drabbas hårt av effekterna av klimatförändringar. Indiens bristande förvaltning av de gränsöverskridande vattenresurserna har under perioden haft negativa effekter på Bangladeshs tillgång till vatten, fiske och möjligheterna för vattenburna transporter, vilket också bidrar till ökade spänningar. Bangladesh reviderar för närvarande flera nationella miljöstrategier, inklusive Bangladeshs klimatstrategi och handlingsplan samt den nationella strategin för vattenförsörjning och sanitet.

Humanitär utveckling: För närvarande befinner sig 854 000 rohingya-flyktingar (52 % kvinnor) i Bangladesh till följd av övergrepp i Myanmar.²² Ansvarsbärarna för dessa övergrepp är nu föremål för Internationella domstolen och Internationella brottmålsdomstolens utredningar. Bangladesh regering uttrycker en stark vilja att flyktingarna ska återvända till Myanmar. I augusti initierades ett försök till frivilligt återvändande med stöd av UNHCR. Inga flyktingar registrerade sig dock för återvändande. Under året har myndigheterna också aviserat en kommande förflyttning av flyktingar till ön Bhashan Char, men inga konkreta åtgärder har ännu vidtagits. Den humanitära situationen i flyktinglägren är för närvarande stabil, men är beroende av extern humanitär finansiering i en kontext där långsiktiga insatser begränsats av myndigheterna. I januari 2020 togs dock beslut att tillåta skolgång upp till motsvarande årskurs 9.

Flyktingsituationen har skapat lokala spänningar i Cox's Bazar-distriktet, bland annat på grund av uppfattningen att flyktingarna har en negativ inverkan på den lokala ekonomin och arbetsmarknaden. Utvecklingsaktörer, tillsammans med myndigheterna, ökar nu ansträngningarna för att bättre samordna långsiktigt och humanitärt stöd samt minska de negativa effekterna av flyktingarnas närvaro. Trots den bangladeshiska regeringens officiella ambition om ett snart återvändande behöver Bangladesh förbereda sig för att flyktingsituationen blir långvarig.

¹⁹ Asia-Pacific Disaster Report 2019, UN ESCAP, 2019, p.33.
https://www.unescap.org/sites/default/files/publications/Asia-Pacific%20Disaster%20Report%202019_full%20version.pdf

²⁰ Enhancing Opportunities for Clean and Resilient Growth in Urban Bangladesh : Country Environmental Analysis 2018, World Bank, 2018, p.16.
<http://documents.worldbank.org/curated/en/585301536851966118/Enhancing-Opportunities-for-Clean-and-Resilient-Growth-in-Urban-Bangladesh-Country-Environmental-Analysis-2018>

²¹ New elevation data triple estimates of global vulnerability to sea-level rise and coastal flooding, Nature, 2019.
<https://www.nature.com/articles/s41467-019-12808-z>

²² Information provided by UNHCR 16 January 2020.

2.2 Sveriges roll i strategisammanhanget

Tabell 1. Givarkontext

Biståndets (både lån och bidrag) andel av statsbudgeten utgör: 9,47 %. Enbart bidrag utgör 0,62% av budgeten	Strategins andel av det totala biståndet (inklusive lån och bidrag) utgör 0,63%. Andel av bidrag utgör 9,58%.
	Gemensamma EU-strategin gäller 2014- 2020 Status på EU-gemensamprogrammering/WBT*: Förberedelser för ny gemensam plan pågår.
De fem största givarna (organisationer och/eller länder) är: Världsbanken, Asiatiska utvecklingsbanken, Japan, USA och Storbritannien	Sverige är den 10:e största givaren. Av EU:s MS är Sverige den 4:e största givaren.

*Working Better Together

Bangladesh har ett starkt engagemang för att uppnå målen i Agenda 2030. Den nuvarande sjunde utvecklingsplanen, för perioden 2016 – 2020, och kommande åttonde plan för 2021 – 2025, utgår från SDGs. Med en ekonomisk tillväxt på 7 - 8 % per år, har utvecklingssamarbetets andel av BNP minskat, och Bangladesh är inte längre beroende av bistånd. Endast 2 % av Bangladesh statsbudget är finansierad med utvecklingsmedel och strukturen för biståndsfinansiering är under omdaning. Däremot är biståndet den huvudsakliga finansieringskällan för många aktörer i det civila samhället. Det svenska utvecklingssamarbetet står för cirka 0,48 % av det totala biståndet till Bangladesh.

Sverige har ett samarbetsavtal för den pågående strategiperioden med en av finansministeriets avdelningar (Economic Relations Division, ERD) som är ansvarig för biståndseffektivitet och koordinering. Rapportering av stöd under avtalet sker halvårsvis till ERD. Utöver detta avtal finns ett bilateralt avtal med ERD om samarbetet mellan Bangladesh Statistikbyrå och svenska SCB.

Den viktigaste kanalen för givar- och biståndskoordinering är den lokala konsultativa gruppen (LCG) med månatliga möten under ledning av FN:s landskoordinator för Bangladesh (UNRC). Under 2019 granskades LCG-strukturen med fokus på de globala utvecklingsmålen och för att effektivisera de tekniska arbetsgrupperna, en del av LCG-strukturen. Fram till augusti 2019 representerade ambassaden, genom chefen för utvecklingssamarbetet, den bredare EU-kretsen (EU +) i LCG:s verkställande arbetsgrupp som förbereder LCG-mötena. Tyskland tog över denna roll under hösten 2019. Möten för givarkoordinering mellan regeringen i Bangladesh och utvecklingspartners hålls också i den utökade konsultativa gruppen under ledning av ERD och där UNRC är medordförande. Ambassaden är också medlem i flera av LCG:s tekniska arbetsgrupper.

Den humanitära situationen i Cox's Bazar har lett till ökade kontakter och samordning mellan ambassaden och andra humanitära och utvecklingspartners, i synnerhet EU, men även myndigheter, för att hitta mer långsiktiga lösningar för både flyktingarna och lokalbefolkningen i området. Ambassaden har aktivt främjat ett stärkt utvecklingsengagemang i Cox's Bazar.

Sverige bidrar till utvecklingen i Bangladesh både genom politisk dialog och konkret verksamhet, där Sveriges fokus är att främja mänskliga rättigheter, jämställdhet, anti-korruption och miljömässig hållbarhet. Global Deal-initiativet skapar en plattform för en bred social flerpartsdialog mellan svenska och bangladeshiska partners från regeringen, näringslivet och fackföreningarna om sociala och miljömässiga utmaningar. Sverige för en aktiv dialog tillsammans med EU och de nordiska länderna om behovet av ett bättre affärsklimat i Bangladesh, inklusive genom korruptionsbekämpning. Dessa gemensamma intresseområden är ingång för bredare relationer mellan länderna.

2.3 Synergier med andra svenska strategier och aktörer

Genomförandet av Sveriges resultatstrategi för Bangladesh 2014–2020 har 2019 bidragit till synergier med flera andra strategier. Ett exempel på synergi finns mellan stödområde 3 (hälsa) och strategin för forskningssamarbete genom samarbetet med institutet för hälsorelaterad forskning, icddr,b.

Kopplingar finns också till Strategin för kapacitetsutveckling, partnerskap och metoder som stöder Agenda 2030 för hållbar utveckling genom myndighetssamarbete, och genom deltagande av tjänstemän från Bangladesh i Sidas internationella kapacitetsutvecklingsprogram (ITP). Vidare finns kopplingar till Strategin för Sveriges utvecklingssamarbete med Myanmar genom rohingyakrisen, Strategin för Sveriges regionala utvecklingssamarbete i Asien och Oceanien, liksom till Strategin för stöd genom svenska organisationer i det civila samhället (6,6 MSEK år 2019). Slutligen finns synergier även Strategin för Sveriges utvecklingssamarbete avseende arbetet med de mänskliga rättigheterna, demokrati och rättsstatens principer och Strategin för Sveriges globala utvecklingssamarbete inom hållbar miljö, hållbart klimat och hav samt hållbart nyttjande av naturresurser, eftersom många insatser med stöd från dessa strategier genomförs i Bangladesh.

Ambassaden arbetar aktivt för att stärka synergier och komplementaritet mellan utvecklingssamarbetet och det humanitära biståndet (44,8 MSEK under 2019). En handläggare har till uppgift att följa upp både resultatområde 5 (75% av tjänsten) och den svenska humanitära strategin (25%). År 2019 avsattes 50 MSEK för utsläppsminskande insatser. Medlen utgjorde ett tillskott till pågående humanitärt stöd i Bangladesh för att öka tillhandahållandet av matlagningsbränsle (LPG) till flyktingar och värdsamhällen i Cox's Bazar i samarbete med UNHCR.

Det finns potential att utveckla nya och bygga vidare på existerande synergier mellan olika strategier, t ex genom att komplettera vissa bilaterala strategier eller den regionala strategin. Det finns även möjlighet att stärka synergier med andra aktörer, som privata företag som visar intresse för att arbeta för rimliga arbetsvillkor.

3 Resultatredovisning

Sidas bidrag till förändring på strateginivå

I början av strategins sista år, 2020, har ambassaden avtal med 26 partners för 32 aktiva insatser med totalt 60 komponenter. Fem insatser håller på att avslutas. Ambassaden planerar att bereda nya insatser inom resultatområdena 2 och 3, eller en kombination av dessa, under 2020. Som helhet bedöms portföljen svara väl mot den nuvarande strategin.

Nya insatser avtalade under 2019 har fokus på ekonomiska möjligheter för kvinnor som bor i utsatta rurala områden; miljö och mänskliga rättigheter; urban hälsa, psykisk hälsa, anpassning till klimatförändringar, patent, röst och transparens inom hälsosektorn samt kvinnors egenmakt, matlagningsbränsle/återplantering av skog och distriktsutveckling i Cox's Bazar.

När det gäller avtalspartners står FN för 51 % av portföljen, följt av Världsbanken och nationella civilsamhällsorganisationer, som står för cirka 12 % vardera, medan internationella och svenska civilsamhällsorganisationer står för cirka 9 % vardera. Stöd till den akademiska världen och tankesmedjor uppgår sammantaget till drygt 3 %, medan direkt samarbete med myndigheter uppgår till knappt 3 %. Engagemang från icke-traditionella partners som näringslivet utforskas genom dialog inom flera strategiska områden som bidrar till bredare relationer mellan länderna.

Sannolikheten att uppnå insatsmålen är hög. Sidas bidrag till utvecklingen i Bangladesh kompletterar i hög grad andra givares insatser.

Integrationen av de fem perspektiven fortskrider och är en pågående process. Ambassaden har bedömt att integrationen av t ex miljö kan stärkas, vilket även påpekats i DAC OECD:s peer learning-granskning.

För tabeller och diagram, se bilaga 1.

3.1 Stödområde 1: Stärkt demokrati och jämställdhet, ökad respekt för mänskliga rättigheter och frihet från förtryck

3.1.1. Mål 1.1 Stärkt kapacitet att utöva demokratisk samhällsstyrning, med fokus på transparens och korruption.

Strategimål

Den negativa demokratiska trenden i Bangladesh, med krympande utrymme för det civila samhället och allt mer auktoritära tendenser, visar inga tecken på att vända. Trots att Bangladesh får omfattande internationellt stöd för att stärka statliga institutioners transparens är korruption fortsatt ett betydande hinder för utveckling. Nyckelinstitutioner, såsom antikorrptionskommissionen och valkommissionen, betraktas som politiserade och korrupta och växande sammanvävning av affärs-, säkerhets- och politiska intressen gör det allt svårare att åstadkomma nödvändiga politiska förändringar för att effektivt hantera korruption och skapa förutsättningar för ansvarsutkrävande. Samtidigt finns en mer uttalad politisk intention att komma tillrätta med korruptionen och mer diskussioner förs i samhällsdebatten.

Portfölj

Huvudsyftet med insatserna inom detta strategimål är att bidra till ökad transparens och minskad korruption, med fokus på såväl medborgares rättigheter och ansvarsutkrävande som myndigheters skyldigheter. Stödet har, på grund av den negativa demokratiska trenden och riskerna med att arbeta direkt med statliga institutioner, främst kanaliserats genom icke-statliga organisationer, inklusive civilsamhället och FN. Några av dessa ger dock kapacitetsstöd till offentliga institutioner.

Flera insatser i portföljen bidrar till att motverka korruption. Genom kärnstöd till Transparency International Bangladesh (TIB) bidrar Sverige till ökad medvetenhet om korruption hos såväl medborgare som myndigheter. TIB stöder antikorrptionsaktiviteter kopplade till flera av strategins delmål, inklusive hälsa, klimatförändringar och lokal samhällsstyrning, vilket gör denna insats strategisk och tvärgående.

Media har en nyckelroll för att hålla regeringen ansvarig genom offentlig granskning. Sveriges stöd till utredande journalistik uppnår resultat, trots en allt svårare kontext och ökande självcensur bland journalister på grund av rädsla för repressalier. Bangladesh har en stark journalistkår och publicerade reportage har avslöjat fall av bedrägeri och korruption, som vid ett antal tillfällen gett upphov till utredningar och reformer.²³

Andra insatser som bidrar till transparens och antikorrruption är stöden till hälsosektorn; till BELA Bangladesh Environmental Lawyer och till Manusher Jonno Foundation (MJF), vars arbete med olika verktyg för ansvarsutkrävande, såsom sociala revisioner ("social audits") och offentliga utfrågningar, bidrar till demokratisk samhällsstyrning på lokal nivå.²⁴

²³ "Annual Report Year 3: Improving Investigative Journalism in Bangladesh 2016-2021", Contribution ID: 51060062, Improving Investigative Journalism in Bangladesh, Agreement partner: Fojo Media Institute, Agreed Funds: 37,5 MSEK, Agreement period: 2016-2022

²⁴ Contribution ID: 52170021, MJF: Support to Civil Society Organizations in Bangladesh, Agreement partner: Manusher Jonno Foundation, Agreed funds: 49 MSEK, Agreement period: 2016-2022

Sedan 2016 stödjer Sverige och Schweiz genom UNDP Bangladeshs National Human Rights Commission (NHRC). Programmet syftar till att stärka det nationella ramverket för skydd av mänskliga rättigheter. Det ger även kapacitetsstöd till brottsbekämpande organ och polisen för stärkt respekt för mänskliga rättigheter.

Efter betydande förseningar, främst på grund av byråkratiska hinder, startade projektet för institutionellt samarbete mellan Bangladesh Bureau of Statistics (BBS) och Statistiska Centralbyrån (SCB) under 2019.²⁵ Projektet har dock ställts inför betydande utmaningar i dess inledande fas och har ännu inte kunnat uppvisa förväntade resultat. Detta har väckt frågor avseende BBS:s kapacitet att tillgodogöra sig stödet. Projektet kommer att kräva fortsatt aktiv uppföljning.

Sammantaget bedömer Sida att portföljen förblir relevant, men att den kräver noggrann uppföljning, inte minst mot bakgrund av den negativa demokratiska trenden och den utbredda korruptionen.

3.1.2 Mål 1.2 Stärkt kapacitet hos offentliga institutioner att motverka våld mot kvinnor.

Strategimål

Diskriminering och våld mot kvinnor och flickor utgör fortsatt ett allvarligt problem och hinder för att uppnå lika rättigheter och möjligheter. Förekomsten av barnäktenskap är hög. Över 50 % av de bangladeshiska kvinnor som nu är i 20-årsåldern har ingått äktenskap innan 18 års ålder och nästan 18 % innan 15 års ålder.²⁶ Bangladesh regering har gjort ett politiskt åtagande om att eliminera barnäktenskap senast 2041, men det praktiska genomförandet går långsamt. En paragraf i lagen tillåter barnäktenskap under särskilda omständigheter, såsom vid våldtäkt och utomäktenskaplig graviditet. Våldtäkt inom äktenskapet är inte ett lagstadgat brott om hustrun är äldre än 13 år. Familjelivet regleras av religiösa lagar som är könsdiskriminerande, bland annat vad gäller arvsrätt, skilsmässa och vårdnad av barn.²⁷

Portfölj

Portföljen består för närvarande av stöd till tre civilsamhällesorganisationer. Ambassaden fortsätter att stödja Ain o Salish Kendra (ASK), en organisation som arbetar för medborgerliga rättigheter och engagerar sig i politiskt stöd för ett rättssystem som är proaktivt för att säkerställa mänskliga rättigheter och jämställdhet. Under första halvåret av 2019 rapporterade ASK att de statliga institutionerna varit mottagliga för och agerat vid anmälningar och rapporter om våld mot kvinnor. ASK och dess lokala partnerorganisationer har genom människorättsförsvarare och advokatsamfund hanterat ärenden och tillhandahållit juridiskt stöd vid kränkningar av de mänskliga rättigheterna och våld mot kvinnor. ASK har rapporterat om könsbaserat våld i skolor och madrasas, där pojkar och flickor i tonåren utnyttjas och utsätts för tortyr och t o m dödas.²⁸

²⁵ Contribution ID: 51060063, Statistics Bangladesh, Agreement partner: Statistics Sweden, Agreed Funds: 20 MSEK, Agreement period: 2018-2022

²⁶ <https://www.unicef.org/bangladesh/en/ending-child-marriage>

²⁷ <https://www.regeringen.se/49daad/contentassets/9fd888a1db1043c5b9f572102c3ad636/bangladesh---manskliga-rattigheter-demokrati-och-rattsstatens-principer-2019.pdf>

²⁸ Ain o Salish Kendra Bi-annual Operational Report (January – June 2019); page 3; Embassy file # UM2016/39447.

Genom Manusher Jonno Foundation (MJF) stöder Sverige åtta lokala civilsamhällsorganisationer som arbetar för att förhindra könsbaserat våld, inklusive barnäktenskap. Projektet involverar både lokala samhällen och myndigheter.²⁹ Plan International Bangladesh arbetar tillsammans med den lokala partnerorganisationen Rangpur-Dinajpur Rehabilitation Services (RDRS) i Kurigram för att bidra till distriktets plan för att eliminera barnäktenskap. År 2019 förklarades en *upazila* i ett distrikt helt fri från barnäktenskap.³⁰

Sida bedömer att portföljen är relevant och på rätt spår men att arbetet inom resultatområdet är svårt på grund av rådande normer och attityder i samhället. För att framgångsrikt arbeta med dessa måste jämställdhet ingå i alla delar av strategins portfölj. Det krävs även en gemensam ansats med andra utvecklingspartners som är engagerade inom området för att åstadkomma långsiktigt hållbara förändringar.

3.1.3 Mål 1.3 Stärkt kapacitet hos det civila samhället att verka för ökat ansvarsutkrävande och bidra till kunskap om demokrati, jämställdhet inklusive våld mot kvinnor, och mänskliga rättigheter.

Strategimål

Detta mål är starkt kopplat till övriga mål inom stödområdet och ovan beskriven kontext.

Eftersom situationen för detta strategimål inte har förbättrats sedan 2014 och utifrån de begränsningar som nya lagar tillfört, vilket ytterligare minskat det demokratiska utrymmet för det civila samhället, bedömer Sida att utvecklingen går bakåt.

Portfölj

Portföljens relevans bedöms vara hög. Som en del av ambassadens operationalisering av strategin, fortsatte ambassaden samarbetet med Bangladesh Mohila Parishad (BMP), en strategiskt och välkänd nationell organisation för kvinnors rättigheter, som arbetar bl a med att skydda och främja kvinnors rättigheter med särskilt fokus på kvinnors politiska inflytande och våld mot kvinnor.

Genom samarbetet mellan det svenska medieinstitutet Fojo och medieutbildningsorganisationen Management and Resources Development Initiative (MRDI) stöder Sverige undersökande journalistik i Bangladesh. Projektet har bidragit till ökad kapacitet att utföra undersökande journalistik, vilket visas i ett ökat antal publicerade artiklar med kvalitativ undersökande journalistik. Men den svåra miljön är fortfarande ett allvarligt hinder, som resulterat i ökad självcensur och till och med att vissa journalister lämnat sitt yrke. Projektet arbetar aktivt för att främja jämställdhet men har haft svårt att uppnå resultat på detta område, inte minst på grund av att undersökande journalistik är ett ytterst mansdominerat yrke i Bangladesh.³¹

²⁹ Contribution ID: 52170021, MJF: Support to Civil Society Organizations in Bangladesh, Agreement partner: Manusher Jonno Foundation, Agreed funds: 49 MSEK, Agreement period: 2016-2022

³⁰ Press Release: Bhurungamari declared as child marriage free Upazila, Contribution ID: 51060061, Building Better Future For Girls Project, Agreement Partner: Plan International Bangladesh, Agreed Funds: 38 MSEK. Agreement period: 2017-2022

³¹ "Annual Report Year 3: Improving Investigative Journalism in Bangladesh 2016-2021", Contribution ID: 51060062, Improving Investigative Journalism in Bangladesh, Agreement partner: Fojo Media Institute, Agreed Funds: 37,5 MSEK, Agreement period: 2016-2022

Genom Manusher Jonno Foundation och Plan International Bangladesh har medvetenheten i lokalsamhällen om kvinnors och barns rättigheter, inklusive de skadliga effekterna av könsbaserat våld och barnäktenskap ökat.

3.2 Stödområde 2: Förbättrade möjligheter för fattiga människor att bidra till och dra nytta av ekonomisk tillväxt och erhålla god utbildning

3.2.1 Mål 2.1 Stärkta förutsättningar för kvinnor att delta på arbetsmarknaden

Strategimål

Utvecklingen inom stödområdet är delvis positiv. Regeringen har genomfört flera viktiga reformer och initiativ för att öka kvinnors anställbarhet och fler kvinnor är anställda. Dock verkar det kvinnliga arbetskraftsdeltagandet ha stagnerat på omkring 36 % sedan 2017.³² Även om fler kvinnor på landsbygden arbetar är trenden motsatt i urbana områden där kvinnor som har betald sysselsättning har minskat.³³ Textilindustrin går mot en automatisering vilket givit fler män arbete i en tidigare kvinnodominerad industri.³⁴ Patriarkala strukturer och sociala normer som barnäktenskap, hederskultur och våld mot kvinnor, tillsammans med kvinnors obetalda omvårdande arbete anses fortfarande vara kritiska faktorer som hindrar kvinnor från att fullt ut delta på arbetsmarknaden.

Portfölj

Två insatser främjar inkluderande ekonomisk tillväxt med särskilt fokus på kvinnors egenmakt och sysselsättning. Stärkande av kvinnors ekonomiska egenmakt genom att stärka marknadssystem har gett möjligheter för kvinnor att arbeta i små och medelstora företag. Mer än 1 500 kvinnor har nåtts av projektet som fokuserar på rimliga arbetsvillkor på arbetsplatser med många kvinnliga anställda. Mer än 1 675 hushållsmedlemmar har nåtts genom en kampanj som medvetandegör familjemedlemmar om vikten av kvinnors ekonomiska egenmakt och hur man bäst kan stödja arbetande kvinnliga familjemedlemmar.³⁵

Under 2019 beslutade ambassaden också att stödja den andra fasen av ett projekt som syftar till att permanent lyfta några av Bangladeshs fattigaste kvinnor ut ur extrem fattigdom (SWAPNO-II). Projektet riktar sig till kvinnor på landsbygden som lever i områden påverkade av klimatförändringar och syftar till att öka kvinnornas inkomster och tillgångar genom att utöka valmöjligheter, stärka deras förmåga att hantera kriser, inklusive miljökatastrofer och klimatförändringar, och förbättra deras ekonomiska situation över tid. Detta kommer att uppnås genom en kombination av stöd och aktiviteter inklusive offentliga arbeten, livskunskap, sparande etc. Huvudmottagarna är 3 600 kvinnor, ofta ensamförsörjare, i distrikten Kurigram, Lalmonirhat, Gaibandha och Jamalpur.

Sammanfattningsvis är de befintliga insatserna i portföljen relevanta i förhållande till strategimålet.

³² <https://data.worldbank.org/indicator/SL.TLF.CACT.FE.ZS?locations=BD>

³³ "Employment, Labour Force Participation and Education: Towards Gender Equality in Bangladesh", July, 15, 2019, Rushidan I Rahman and Rizwanul Islam, Centre for Development and Employment Research and Friedrich-Ebert Stiftung, page IX

³⁴ <https://en.prothomalo.com/bangladesh/news/201345/Women-workforce-declining-in-RMG-sector>

³⁵ "WEESMS Annual Progress Report, January 1 2018 – December 31 2018", 5 March 2019, UM Dhaka Dnr. UM2026/05987.

3.2.2 Förbättrad dialog mellan arbetsmarknadens parter

Strategimål

För att bidra till detta strategimål har svenskt utvecklingssamarbete sedan 2014 fokuserat på textilsektorn, då denna har varit den snabbast växande exportsektorn. Arbetsvillkoren är fortfarande en utmaning inom branschen, även om regeringen, med stöd från det internationella samfundet, har vidtagit åtgärder för att förbättra arbetarnas säkerhet och rättigheter. Trots framsteg vad gäller arbetsmiljöfrågor lämnar förutsättningarna för social dialog mellan arbetsmarknadens parter och samverkan på arbetsplatsen alltjämt övrigt att önska. År 2019 inlämnades ett klagomål mot regeringen i Bangladesh enligt artikel 26 i ILO:s konstitution för att inte ha följt följande konventioner: arbetsinspektion inom industri och handel (nr 81), föreningsfriheten och skydd för organisationsrätten (nr 87) och tillämpningen av principerna för organisationsrätten och den kollektiva förhandlingsrätten (nr 98). I november 2019 bad EU också Bangladeshs regering att vidta åtgärder för att säkerställa efterlevnad av de grundläggande konventionerna om arbetsrätt, som en förutsättning för fortsatt åtnjutande av handelspreferenserna under avtalet ”Everything but Arms”.³⁶ Det finns således ett fortsatt tryck på Bangladesh att öka sitt engagemang och åtgärder när det gäller arbetsrätt och social dialog. Sida bedömer att utvecklingen mot strategimålet delvis går framåt.

Portfölj

Ett pågående avtal bidrar till detta strategimål. Danmark och Sverige stöder gemensamt ILO som arbetar för att förbättra de industriella relationerna och den sociala dialogen inom textilsektorn på nationell, industri och fabriksnivå. Projektet är kopplat till Global Deal-initiativet. År 2019 drog en extern halvtidsöversyn slutsatsen att projektet är relevant och anpassat till prioriteringar och behov. Resultat har uppnåtts främst på nationell och sektoriell nivå, med standardförfaranden för fackföreningsregistrering som utvecklats och genomförs och inrättandet av ett konsultativt trepartsråd mellan arbetsmarknadens parter. Det har varit svårare att nå ut på fabriksnivå på grund av begränsat intresse från arbetsgivarna. Projektet tar hänsyn till och främjar jämställdhetsperspektivet, även om det saknar en jämställdhetsstrategi och könsuppdelade data. En specifik rapport om resultat fördelat per kön ska därför lämnas till givarna.³⁷ Projektet revideras också för att hantera identifierade svagheter och en ny strategi som kopplar projektet till andra engagemang i sektorn - särskilt ILO:s initiativ ”Better Work Bangladesh” - förväntas göra det lättare att nå ut till fabriker.³⁸ Projektets relevans är fortsatt hög, men modifieringar krävs för att göra insatsen mer strategisk och säkerställa hållbara effekter. Bedömningen av detta strategimål är därför gult.

Ett kompletterande arbete bedrivs också genom bredare relationer, inom ramen för vilket en rundabordsdialog med flera intressenter arrangerades kring miljöutmaningar inom textilsektorn.

³⁶ <https://www.newagebd.net/article/95038/european-union-wants-time-bound-action-plan-to-address-shortcomings-in-labour-rights>

³⁷ “Mid-Term Evaluation of promoting social dialogue and harmonious industrial relations in Bangladesh Ready-Made Garment Industry”, Contribution ID: 52170019, Bangladesh Global Deal Project, Agreement partner: ILO, Agreed funds: 45 MSEK, Agreement period: 2015-2020

³⁸ “Mid-Term Evaluation of promoting social dialogue and harmonious industrial relations in Bangladesh Ready-Made Garment Industry”, Contribution ID: 52170019, Bangladesh Global Deal Project, Agreement partner: ILO, Agreed funds: 45 MSEK, Agreement period: 2015-2020

3.3 Stödområde 3: Förbättrad miljö, begränsad klimatpåverkan och stärkt motståndskraft mot miljöpåverkan, klimatförändringar och naturkatastrofer

3.3.1 Mål 3.1 Stärkt motståndskraft och förbättrad anpassningsförmåga mot klimatförändringar, miljöpåverkan och naturkatastrofer i utsatta områden, inklusive stärkta katastrofhanteringssystem.

Strategimål

Landet går delvis i önskad riktning, då Bangladesh har varit en föregångare inom både klimatanpassning och katastrofriskreducering och utvecklade tidigt nationella strategier inom båda områdena, men har fortsatta utmaningar vad gäller en effektivt genomförande. Svårigheterna beror främst på svaga institutioner, låg kompetens, brist på transparens och ansvarsskyldighet och det faktum att myndigheter tenderar att arbeta isolerat med liten eller ingen samordning. Det finns också luckor i arbetet med att integrera finansieringsmekanismer för klimatförändringar med nationell planering och budgetering. En annan utmaning är inkluderingen av ett genderperspektiv eftersom kvinnor är särskilt utsatta för katastrofer framkallade av klimatförändringar och därmed nyckelaktörer för förändring. Kompetensen är även svag inom kontroll och utvärdering, med ingen eller otillräcklig tillgång till data och indikatorer, vilket gör det svårt att korrekt bedöma framstegen inom arbete med att hantera miljö och klimatförändringar. Bangladesh har dock gjort stora förbättringar inom katastrofhantering, särskilt katastrofberedskapen har under de senaste åren höjts med betydligt lägre förluster av människoliv till följd. Detta har varit möjligt på grund av utvecklingen av effektiva system för tidig varning och stödinsatser. Civilsamhället och akademiska institutioner är viktiga aktörer som arbetar lokalt och nationellt för att förbättra miljön och stödja åtgärder för klimatanpassning.

Portfölj

Sida bedömer att portföljen är relevant. Ambassaden har en bred portfölj, genomförd av FN, myndigheter, det civila samhället och lokalsamhället, för att bidra till stärkt motståndskraft mot klimatförändringar, miljöpåverkan och naturkatastrofer i utsatta områden, inklusive förstärkta katastrofhanteringssystem för att motverka humanitära kriser. Stödet till National Resilience Program (NRP)³⁹, bygger på erfarenheterna från UNDP:s omfattande katastrofhanteringsprogram.⁴⁰ Jämställdhet är en central prioritering i programmet där man både arbetar med integrering och specifika aktiviteter för att främja jämställdhet. NRP syftar till att både tillgodose praktiska behov och långsiktiga strategiska behov.⁴¹ NRP har förbättrat Bangladeshs regeringens kapacitet, vilket resulterat i att gender har integrerats i riktlinjerna för regeringens årliga utvecklingsprogram. En granskning av genderaspekter av utvalda förslag till utvecklingsprojekt genomfördes också av departementet för kvinnofrågor.⁴²

³⁹ Insats ID: 11131 National Resilience Program; Agreement partners: UNOPS, UNDP and UN Women; Agreed funds: 50 million SEK; Agreement period: 2017-2021

⁴⁰ Insats ID: 51060020 Comprehensive Disaster Management Programme; Agreement partners: UNDP; Agreed funds: 50 million SEK; Agreement period: 2009-2017

⁴¹ Insats ID: 11131, Standard Joint Programme Document, s. 19.

⁴² Insats ID: 11131, Conclusion of Performance 2019-10-24, s. 3.

Vid operationaliseringen av strategin identifierades ett ökat behov av kapacitetsuppbyggnad av det civila samhällets övervakningsroll. Ambassaden beslutade således om stöd till den juridiska miljöorganisationen BELA,⁴³ en NGO som ger juridiskt stöd till människor och lokala samhällen som utsätts för negativ miljöpåverkan. Nya juridiska processer har påbörjats och BELA har också påverkat flera domstolsbeslut till allmänintressets fördel, till exempel när det gäller förbud av engångsplast och vissa skadliga bekämpningsmedel samt förbud mot att avsätta områden att förstöra gamla fartyg i skogsområden.⁴⁴

Ambassaden har tillsammans med andra givare kommenterat och påverkat projektförslag till den Gröna klimatfonden som rör Bangladesh. Insatsen LOGIC⁴⁵, som genomförs av UNDP/UNCDF i samarbete med ministeriet för lokal styrning, syftar till att utveckla och genomföra strategier för lokal klimatanpassning med fokus på de mest utsatta områdena. Programmet använder också den statliga finansieringsmekanismen som har utvecklats för att integrera klimatfinansiering för att nå sårbara samhällen. Projektet har utvecklat och använder verktyg för att följa och mäta klimatanpassning och resiliensförmågan hos hushåll och samhällen. LOGIC är även kopplat till det regionala Asien-programmet med UNDP om styrning och finansiering av klimatförändringar.⁴⁶

Flera insatser inom miljö i Cox's Bazar beskrivs under det femte stödområdet.

3.3.2 Mål 3.2 Ökad institutionell kapacitet hos myndigheter och andra aktörer att bättre förvalta vattenresurser i särskilt eftersatta och utsatta områden

Strategimål

Större efterfrågan på vatten och fler konflikter kring dess olika användningsområden har ökat behovet av en välfungerande vattenresursförvaltning. Vattenbrist har blivit ett allt allvarigare problem, särskilt för kvinnor och barn som lever i fattigdom. Trots att floderna i Bangladesh får vatten från ett avrinningsområde som är ungefär 12 gånger så stort som landets yta, råder vattenbrist under den torra säsongen på grund av vattenanvändningen uppströms, medan översvämningar inträffar under regnperioden. Översvämningar är speciellt problematiska för hälsan, med t ex spridning av vatten- och vektorburna sjukdomar som följd⁴⁷. Den gränsöverskridande vattenresurshanteringen påverkar därför i stor utsträckning hur framgångsrik klimatanpassningen blir och möjligheterna att åtgärda miljöförstörelsen. Att Indien avleder flodvatten för t ex bevattning och vattenkraft är exempel på hur Bangladesh kan påverkas. Dessutom ligger 15 % av Bangladeshs landområde endast en meter över havet vilket ökar risken för översvämningar, saltvattenintrång och högvatten i kombination med stormvågor orsakar då problem längs kustområdena. Arsenikföroreningar i grundvattnet medför svårigheter att skapa tillgång till säkert dricksvatten.

⁴³ Insats ID: 10999 Defending environmental rights and promoting justice; Agreement partner: Bangladesh Environmental Lawyers Association (BELA); Agreed funds: 4,6 million SEK; Agreement period: 2017-2018

⁴⁴ Uppdateringsmail från BELA 8 januari 2020.

⁴⁵ Insats ID: 51060057 Local Government Initiative on climate change; Agreement partner: UNDP and UNCDF; Agreed funds: 85 million SEK; Agreement period: 2016-2021

⁴⁶ Insats ID: 52190014 UNDP Climate Change Finance; Agreement partner: UNDP; Agreed funds: 90 million SEK; Agreement period: 2017-2023

⁴⁷ Watts, N., Amann, M., and Arness, N. et al. (2019) "The 2019 report of The Lancet countdown on health and climate change: ensuring that the health of a child born today is not defined by a changing climate" Vol 394, November. *The Lancet*

Utvecklingen går delvis i önskvärd riktning. 2018 godkände Bangladesh den s.k. ”Delta Plan 2100” och tillkännagav Bangladesh vattenregler. Trots befintlig politik, planer och juridiskt stöd ökar komplexiteten i både tekniska, sociala och institutionella termer när det gäller förvaltning av vattenresurserna och adekvata offentliga investeringar saknas.

Portfölj

Sida bedömer att portföljen delvis är relevant. Sida stöder två WASH-insatser under mål 4.4 som delvis även bidrar till detta mål t.ex. genom att bidra till dricksvattensäkerhetskomponenten i Bangladeshs vattenlag 2013. Under 2019 arbetade WaterAid bl a med att utveckla kommunala planer för insamling av avfall och säker slam- och avfallshantering för att minska föroreningen av vatten⁴⁸, medan UNICEF bl a arbetade med att sprida kunskap och kännedom om den nationella handlingsplanen för att motverka arsenikföroreningar och bidrog till att mer än 120 000 människor fick tillgång till dricksvatten utan arsenik⁴⁹.

En kartläggning av relevanta partners inom vattenresursförvaltningen pågår och möjligheterna att utöka portföljen med ytterligare en insats på vattenområdet undersöks för närvarande.

3.4 Stödområde 4: Förbättrad grundläggande hälsa, med särskilt fokus på barn, kvinnor och sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter

Tillgång till grundläggande och sexuell och reproduktiv hälsa främjas genom att stödja kompetensutveckling och stärka kapaciteten hos strategiska institutioner och aktörer. Evidensbaserat stöd till policyutveckling och transparens och ansvarsskyldighet inom hälsosektorn antas ge förbättrad tillgång till kvalitativ SRHR vilket bidrar till bättre hälsa och rättigheter för hela befolkningen, särskilt kvinnor och barn.⁵⁰ Totalt finns sju pågående insatser inom hälsoområdet i insatsportföljen inklusive de två tekniska stödkomponenter samt tre nya insatser som avtalades 2019 med fokus på urban hälsa, mental hälsa, anpassning till klimatförändringar, patent samt att stärka brukarnas röster och transparens inom hälsosektorn.

3.4.1 Mål 4.1 Minskad dödlighet bland barn under fem år

Strategimål

Utvecklingen mot strategins mål har delvis uppnåtts. Bangladesh fortsätter att visa framsteg när det gäller att förbättra barns hälsa. Medan barndödligheten har minskat över hela landet kvarstår skillnaderna. Spädbarnsdödligheten för barn under ett år är 34/1000.⁵¹ Geografiska skillnader förblir oförändrade och barnadödligheten fortsätter att vara högre på landsbygden än i städer förutom i slummen. Minskningen av neonatal dödlighet har minskat långsammare än minskningen av dödsfall bland äldre barn. Barnadödlighet under 5 år har minskat och uppgick 2019 till 40/1000 medan SDG målet 2021 är 37/1000.⁵² Mer än 28 % av barn under fem år är undernärda.⁵⁴ Skillnader i barns hälsa

⁴⁸ Statement on Annual Report 2019, insatsnummer 11123.

⁴⁹ Statement on Annual Report 2019, insatsnummer 52170040.

⁵⁰ Ambassadens operationalisering-pm

⁵¹ Multiple Indicator Cluster Survey 2019, p. 7 ; UNICEF, BBS, GoB.

⁵² Bangladesh MICS 2019, Key findings p. 7

⁵³ <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6420003/>

⁵⁴ Multiple Indicator Cluster Survey 2019, p. 13 ; UNICEF, BBS, GoB

och nutrition är nära förknippade med ojämlikhet i inkomster, tillgång till god näring, utbildning och hälsovård.

Portfölj

Portföljen följer strategiplanen för 2019 och bedöms vara relevant.

Sveriges främsta stöd till hälsosektorn går genom Världsbankens gemensamma givarfond som syftar till att stärka hälsosystemet och förbättra kvalitén av grundläggande hälso- och sjukvårdsservice. Det nuvarande stödet är särskilt inriktat på att stärka styrning och ledning, vilket har potential att minska korruptionen och förbättra effektiviteten i hälsosystemet. Ett pilotstöd inleddes 2019 i samarbete med UNICEF med målet att bygga klimatresilienta hälsosystem i två kustnära samhällen, med specifikt fokus på sårbara kvinnor och barn.

Främst tre insatser har fokus på en direkt påverkan på spädbarnsdödlighet. 1) Fortsatt stöd till hälsosektorn genom Världsbanken inom området barnhälsa och näring. 2) Barnmorskeprogrammet i samarbete med UNFPA, som är en integrerad del av den nationella hälsostrategin och syftar till att utbilda och placera ut barnmorskor för att stärka hälsosystemet med medicinskt utbildad personal vid varje barns födelse. 3) Ett nytt stöd som inleddes 2019 inom urban hälsa genom UNICEF som inriktar sig främst till slumbefolkning med fokus på att stärka urbana hälsosystem och tillgång till omfattande primärhälsovård för de mest sårbara kvinnor och barn. Kärnstödet till forskningsinstitutionen icddr,b, som arbetar med mödra- och barnnäring, fasas nu ut samt stödet till Patent och Registreringsverket, PRV för kapacitetsuppbyggnad av icddr,b om patent. Stödet från PRV har resulterat i att icddr,b nu ansöker om fyra nya patent, vilket ökar möjligheter till bärkraftig egenfinansiering.

3.4.2 Mål 4.2 Fler kvinnor har tillgång till god mödrahälsovård

Strategimål

Utvecklingen mot strategimål går inte åt rätt håll. I Bangladesh har förlossningar med närvaro av utbildad personal, till viss del barnmorskor, ökat från 23 % 2010 till 59 % 2019 enligt MICS⁵⁵ men fortfarande genomförs cirka 70 % av de normala förlossningarna hemma.

Flera aktörer, inklusive offentlig, privat och frivilligsektorn bidrog till att förbättra tillgången till god mödrahälsovård. Resultat har kunnat uppnås genom utbildad hälso- och sjukvårdspersonal och förbättrad tillgänglighet till medicin, preventivmedel och tillgång till information om vikten av mödravård under och efter förlossningen. Trots dessa resultat visar Bangladesh Bureau of Statistics-rapporten SVRS 2018 att mödradödligheten, 169/100 000, har stagnerat nationellt. Bangladesh mål att sänka mödradödligheten till 121/100 000 år 2022 bedöms idag inte vara realistiskt. Man noterar också relativt högre mödradödlighet i urban slum än på landsbygden och andra tätortsområdena. Osäkra aborter som orsak till mödradödlighet ökade från 1 till 7 % per 100 000 levande födda mellan 2010 och 2016⁵⁶.

Nästan en av tre förlossningar utfördes med kejsarsnitt i Bangladesh 2018 och mer än fyra av fem förlossningar utförda på privata sjukhus och kliniker var kejsarsnitt. Förväntningen är att nya utplacerade barnmorskor används effektivt vilket i slutändan förhoppningsvis kommer att minska mödradödligheten såväl som den höga andelen kejsarsnitt. Ökad tillgång och tillgänglighet till SRHR-tjänster, inklusive säkra aborter, minskat stigma, ökad kunskap om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, ökad jämställdhet, minskad fattigdom och förbättrad tillgång och tillgänglighet till

⁵⁵ Ibid p. 8

⁵⁶ Bangladesh Maternal Mortality and Health Care Survey 2016, p. 32

utbildning för alla utan diskriminering är avgörande för att minska mödradödligheten från den nivå den stagnerat på. Då könsbaserat våld är vanligt förekommande integreras uppföljningen av detta inom de olika hälsoinsatserna.

Portfölj

Den övergripande utvecklingen av portföljens resultat anses fortfarande vara relevant för att bidra till genomförandet av strategimålet. De angivna riskerna är kopplade till Bangladeshs förmåga att uppnå de resultatbaserade indikatorerna för utbetalningar som ingår i det fjärde hälsosektorsprogrammet.

Sverige stöder den fjärde hälso-SWAPen och har speciellt fokus på SRHR samt utbildning av och utplacering av barnmorskor genom UNFPA i hela landet. En särskild satsning görs på SRHR bland rohingya-flyktingar och värdbefolkning i Cox's Bazar. Idag finns det 2 925 registrerade barnmorskor⁵⁷ men det finns ett uppskattat behov av 20 000 barnmorskor i landet. Genom att öka antalet utbildade barnmorskor och öka kvaliteten på deras service vill man öka tillgången till säkra naturliga förlossningar på institution och bidra till att den extremt höga andelen kejsarsnitt kan minska. Uppföljningen av könsbaserat våld kan också underlättas av att barnmorskor och annan vårdpersonal finns på plats.

3.4.3 Mål 4.3 Ökat antal människor har tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter

Strategimål

Utvecklingen mot strategimålet bedöms inte vara på rätt spår. Under de senaste åren har andelen barns och ungdomars fertilitet varit mycket hög⁵⁸ och användningen av preventivmedel har stagnerat⁵⁹. Unga människor, särskilt flickor, har problem med tillgång och tillgänglighet till sexuell och reproduktiv hälso- och sjukvård och information. Dessutom hindras deras tillgång till och rätten till service och information oftare av allmänhetens uppfattningar och attityder. Kvinnors sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter påverkas av ojämlikhet mellan kön och de höga nivåerna av könsbaserat våld i Bangladesh, inklusive barnäktenskap. Organisationer i det civila samhället som arbetar med hälsovård har uttryckt sin oro över effekterna av Mexiko City-policy i Bangladesh, särskilt för kvinnor som lever i fattigdom.

Transpersoner fick officiellt erkännande som ett tredje kön i Bangladesh 2013. Deras könsidentitet är emellertid inte allmänt accepterat, vilket ökar diskrimineringen när det gäller tillgång till sexuell hälso- och sjukvård. SRHR-situation kommer sannolikt att försämrats då Nederländernas ambassad kommer att fasa ut alla SRHR insatser utan att andra givare / aktörer fyller detta gap. Det nationella systemet för psykisk hälsa är fortfarande svagt och behöver stärkas.

Portfölj

Portföljen följer strategiplanen 2019 med stöd till RHSTEP, UNFPA och Världsbanken och bedöms vara relevant. Portföljens resultat i förhållande till strategins mål är delvis på rätt spår. Osäker abort är en av orsakerna till att mödradödlighet inte har minskat, så tillhandahållande av säkra aborter genom bl a RHSTEP är ett annat viktigt resultat. Samordningen mellan givare och hälsoministeriet ökar möjligheten för Sverige att främja dialogen kring SRHR-frågor tillsammans med Dfid, Nederländerna,

⁵⁷ APIR 2018-12-11, page 16. Archived UF2015/13093, 5. Reports.

⁵⁸ 2017-2018 Bangladesh Demographic and Health Survey, p.16, 28 % of 15-19 year old have begun childbearing

⁵⁹ 2017-2018 Bangladesh Demographic and Health Survey, p.57

Kanada och UNFPA. De sexuella rättigheterna för kvinnor, flickor och hbtq-personer är bland de viktigaste utmaningarna för genomförandet av portföljen inom hälsosektorn, vilket partners aktivt arbetar med.

3.4.4 Mål 4.4 Bättre tillgång till hållbara och motståndskraftiga samhällstjänster för vatten, sanitet och hygien

Strategimål

Bangladesh har ökat grundläggande tillgång till tjänster för vattenförsörjning, sanitet och hygien (WASH) under de senaste 25 åren och uppnått MDG-målet. Idag har nära 98 % av befolkningen tillgång till en tekniskt förbättrad vattenkälla, men kvaliteten på vattnet är fortfarande dålig. Av alla förbättrade vattenkällor är 41 % förorenade med E. Coli-bakterier, kontaminering inträffar också vid lagring och cirka 13 % av landets vattenkällor är förorenade med arsenik. Det nya SDG-relaterade målet för säkert hanterat vatten inkluderar dimensioner av vattenkvalitet, kvantitet och tillgång, och Bangladeshs baslinje för tillgångsnivå uppskattas vara lägre än 39 %.

Miljön fortsätter att vara mycket förorenad och en bidragande orsak är att miljontals Bangladesh använder primitiva gemensamma latriner. Det finns betydande ojämlikheter, inklusive kön, i WASH-servicenivåer och de som lämnas utan eller med låg kvalitet WASH-åtkomst ligger i de nedre 40 %en av inkomstnivå, inklusive avlägsna och svårtillgängliga byar, katastrofbenägna områden och urban slum. Slumområden i de fem största städerna har fem gånger mindre tillgång till förbättrad sanitet än genomsnittet i landet och högsta nivån på undernäring för barn under fem år.

Cirka en tredjedel av hälso- och sjukvårdsklinikerna har rutinmässig brist på vatten och sanitet vilket resulterar i ökade infektioner hos både nyfödda och mödrar. Dessutom, uteblir en fjärdedel av Bangladeshs flickor från skolan när de menstruerar vilket reducerar deras framtida försörjningsmöjligheter och självständighet och motverkar jämställdhet mellan könen.

Portfölj

Portföljen bedöms vara relevant. Sveriges engagemang för vatten, sanitet och hygien har resulterat i bättre och utvidgad hälsofrämjande service för fattiga i städer i Bangladesh. Förändringsteorin fokuserar på att stärka ett rättighetsbaserat tillvägagångssätt och god styrning inom hälsa och WASH, stärkt förmåga hos civilsamhället/lokala grupper att kräva service samt stärkt förmåga hos offentliga institutioner att leverera service till fattiga. Det pågående stödet till WaterAid bygger på lärdomar från en tidigare fas, bidrar till att minska bristen på WASH och förbättra miljörelaterade hälsotillstånd i urbana slum- och låginkomstområden.

Mot bakgrund av utmaningarna ovan och då en av de största utmaningarna för att nå det nya SDG-målet om att säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla är bakteriella och arsenik-föroreningar i vatten, har portföljen breddats med två insatser som syftar till att förbättra tillgången till vatten och sanitet i urbana områden med fokus på vattenkvalitet. UNICEF WASH-program⁶⁰ som initierades 2017 stöder Bangladeshs regering för att genomföra och hantera ramverk och protokoll för vattensäkerhet. Insatsen bygger på resultat från Sidas forskningsstöd (SASMIT)⁶¹ för arsenikminskning såväl som modeller som utvecklats genom Sidas temafonder till

⁶⁰ Contribution id: 52170040; Title: Systems strengthening and scaling up Drinking Water Safety in Bangladesh amended to Water Safety for Women and Children in Bangladesh; Agreed amount: 95 million SEK; Agreement period: 2017-2021

⁶¹ Contribution id: 5217044 Design support to Royal Institute of Technology (KTH) UNICEF WQ; Agreed amount: 0,3 million SEK; Agreement period: 2016-2017

UNICEF WASH:s globala program. Stöd till akademien har varit ett instrument för att säkerställa evidensbaserade tillvägagångssätt. Sida stöder även WaterAid att förbättra hälsa och motståndskraft hos de som lever i fattiga urbana områden och fotgängare som saknar tillgång till rent dricksvatten (WASH).

3.5 Stödområde 5: Stärkt kapacitet att förebygga kriser, konflikter och katastrofer, och ökad resiliens

3.5.1 Mål 5.1 Fokus på sårbara grupper i flyktingmottagande områden, bland värdsamhällen och rohingya-flyktingar, särskilt kvinnor och barn

Strategimål

Ambassaden bedömer utvecklingen mot strategimålet vara delvis på rätt spår. Stora humanitära behov samt fortsatta hinder att genomföra effektiva långsiktiga insatser inom ramen för flyktingsituationen, har resulterat i ett högt tryck på både humanitär finansiering och utvecklingsfinansiering i en region som redan innan krisen var ekonomiskt eftersatt. Biståndsaktörer har haft begränsade möjligheter att bistå flyktingarna med vissa långsiktiga insatser, såsom utbildning och stöd till alternativa försörjnings-möjligheter för att minska beroendet av humanitärt stöd. Efter en lång process skedde dock en öppning inom utbildningsområdet i januari 2020. Under 2019 införde de bangladeshiska myndigheterna ett flertal restriktioner på verksamheten i lägren, främst relaterat till rekrytering och användning av volontärer i verksamheten, störningar i telekommunikation och rörelsebegränsningar, något som fått negativa konsekvenser för både humanitär och utvecklingsverksamhet. Under året ökade ansträngningar för att i högre grad bistå värdbefolkningen i Cox Bazar med stöd att hantera en utdragen flyktingsituation.

Portfölj

Den svenska tillägget av medel för långsiktig utvecklingsfinansiering gjordes för att möta både flyktingarnas och värdsamhällenas behov, och portföljsammansättningen återspeglar strategins tre tematiska fokusområden; mänskliga rättigheter / gender, hälsa och miljö samt även samordning. Dessa områden har också identifierats av andra aktörer för långsiktig finansiering, som komplement till livsupprätthållande humanitära insatser. I slutet av 2019 beslutade ambassaden att stödja framtagandet av en utvecklingsplan för distriktet i samarbete med UNDP, vilket ger en strategisk ram och samordningsstruktur för utvecklingsinvesteringar i det bredare Cox's Bazar området för att stärka synergierna mellan det humanitära biståndet, det långsiktiga utvecklingssamarbetet, samt fredsfrämjande insatser, vilket ger ökat utrymme för de humanitära aktörerna att fokusera på de humanitära behoven. I portföljen skiftar utvecklingsfinansieringen allt mer fokus från insatser i läger till omgivande samhällen, vilket ger ökat stöd till distriktet att fortsatt hantera en utdragen storskalig flyktingsituation.

På hälsoområdet fortsatte ambassaden sitt stöd till hälsa och SRHR genom Världsbanken och UNFPA. Baserat på en kartläggning av mental hälsa som genomfördes år 2018, ingick ambassaden avtal med IOM 2019 för att möta rohingya-befolkningen och värdsamhällets betydande behov av stöd till psykisk hälsa och deras psykosociala behov genom individuell och grupprådgivning samt verksamhet för att stärka den sociala sammanhållningen. Insatsens uppsökande verksamhet har blivit försenad bland annat på grund av myndigheternas tidvisa begränsningar i mötesfrihet från augusti 2019.

I slutet av 2019, utifrån en ökad tillgång på humanitär finansiering av skyddsinsatser för barn, inledde Rädda Barnen en översyn av den svenskfinansierade insatsen för att ytterligare fokusera på förstärkning av hållbara barnskyddssystem på distriktsnivå. I september ingick ambassaden avtal med UN Women för att stärka kvinnors egenmakt, inklusive arbete med negativa normer och attityder för att öka kvinnors rättigheter, kvinnors deltagande i beslutsfattandet och kvinnors ekonomiska egenmakt i Cox's Bazar för både rohingyas och värdsamhällen. Insatsen är anpassad till den nationella

handlingsplanen 1325, som lanserades i november 2019 och inkluderar ökade ansträngningar för att stärka sammanhållningen mellan samhällena.

Det pågående stödet till UNICEF:s WASH-program har givit flyktingar tillgång till vatten genom konstruktion och underhåll av WASH-infrastruktur. Ungefär 120 000 personer fick hjälp med WASH och hygienartiklar, vilket var 75% av det uppsatta målet. Resultat har uppnåtts vad gäller kapaciteten hos centrala och lokala myndigheter och andra partners att hantera fast avfall samt att säkerställa tillgång till mark och inleda byggandet av tillfälliga anläggningar för fast avfall.⁶² En utmaning som kvarstår är att få formellt godkännande från myndigheterna på en permanent plats för avfallshantering. Det svenska stödet till Safe+ programmet och UNHCR har bidragit till spridningen av gasol till rohingya och värdbefolkningen för att minska efterfrågan på ved. Insatsen inkluderar även återplantering av skog.⁶³

4 Implikationer för innevarande strategiperiod

De globala målen för hållbar utveckling i Agenda 2030 och Bangladesh regerings engagemang för dessa utgör en gemensam grund för dialog och samarbete mellan Bangladesh, Sverige och givarsamfundet. Partnerskap mellan olika aktörer kan stärkas och nya metoder för utvecklingssamarbete utarbetas för att göra utvecklingssamarbetet mer effektivt och uppfylla SDG 17 om partnerskap.

Den snart färdiga multidimensionella fattigdomsanalysen som ambassaden tar fram kommer att vägleda de kontext och portföljanalysen som planeras under året samt utarbetandet av strategiunderlaget.

Korruptionen är ett utvecklingshinder som oproportionerligt påverkar människor som lever i fattigdom och som kräver gemensamma ansträngningar. Dialog om förekomst och hantering av korruption som utvecklingshinder kommer att hållas med den bangladeshiska regeringen, EU:s medlemsstater och andra intressenter så som privata företag.

Mot bakgrund av det krympande demokratiska utrymmet och skiftande prioriteringar bland vissa utvecklingsaktörer mot mer fokus på företag och handelsrelaterade frågor, kommer ambassaden att samråda med likasinnade aktörer och andra intressenter. Ambassaden kommer även föra samtal med olika utvecklingsaktörer i syfte att undersöka hur vi gemensamt kan stödja det civila samhället och andra relevanta aktörer som kan motverka det krympande utrymmet på ett mer strategiskt och hållbart sätt och lämna den rådande fokuseringen på enskilda projekt.

Bristen på jämställdhet är fortfarande ett stort utvecklingshinder som motverkar positiv förändring inom alla områden, till exempel miljö och klimat. Långsiktiga, sektorövergripande åtgärder behövs för att nå hållbara resultat. För att förhindra könsrelaterat våld behöver patriarkala normer förändras samt män och pojkar inkluderas i insatser inom alla sektorer. Stöd till kvinnor och utsatta grupper som lever i fattigdom och i utsatta områden behövs för att säkerställa åtnjutande av de mänskliga rättigheterna främst grundläggande ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter såsom anständiga arbetsvillkor. Det sista året av strategin ger en möjlighet att bedöma utvecklingen av jämställdhetsperspektivet i portföljen och reflektera över hur det ytterligare skulle kunna integreras och stärkas under nästa strategiperiod.

Ambitionen är att utveckla området miljö och klimat ytterligare genom politisk dialog och institutionell kapacitetssupplevering och tydligare integrera miljö och klimatförändring i andra

⁶² UNDP Sustainable Solutions to solid waste - Annual project progress, 2019, p.2.

⁶³ IOM Brief progress on SAFEPLUS programme, 2019-12-11, p.1-2.

stödområden. Stärkande av klimatanpassning inom hälsosektorn med fokus på särskilt utsatta områden är ett exempel. En ny insats för integrerad förvaltning av vattenresurser planeras och en identifiering av relevanta partners har påbörjats. Trots goda framsteg i portföljens insatser har den övergripande miljösituationen försämrats och framöver behövs ytterligare ansträngningar för att stärka miljömässig hållbarhet om de ekonomiska och sociala framsteg Bangladesh åstadkommit inte ska undermineras. Sverige kan spela en viktig roll inom detta område, både genom utvecklingssamarbete och kopplat till ett bredare samarbete.

Sverige är fortfarande en av de viktigaste rösterna för SRHR inom hälsopolicy och strategi i Bangladesh. Den nya politiska deklarationen om allmän tillgång till hälsovård ger möjlighet att driva SRHR vidare, vilket är avgörande för att uppnå SDG 3. Sverige fortsätter att stödja service inom SRHR och bistå Bangladeshs strävan att ge hälso- och sjukvård för alla, genom att stärka och reformera hälsosystemet. Hälsosektorn utgör även en viktig ingång för att stärka kvinnors rättigheter, öka jämställdheten och tillämpa de mänskliga rättigheterna. Mental hälsa är ett eftersatt område inom hälso- och sjukvården och en nationell behovsbedömning med kartläggning av aktörer planeras.

I linje med ambitionen att stärka samordningen av långsiktigt utvecklingsstöd till det flyktingmottagande Cox's Bazar-distriktet stödjer ambassaden utvecklingen av en distriktsplan. Detta förväntas också ha positiva effekter på relationerna mellan värdbefolkning och flyktingar. Samordning och gemensam planering med Sidas humanitära enhet samt sektionskontoret i Myanmar kommer att fortsätta.

Synergier mellan resultatområdena i strategin eftersträvas genom att aktivt arbeta med perspektiven vid planering, implementering samt utvärdering och uppföljning, genom rapportering av insatser, fältbesök och dialog under regelbundna möten med partners.

Annex 1

Table 1. Financial Overview 2019 per Area of Support/Objective in Strategy

Strategi	Stödområde	Mål	Utbetalat 2019
Strategy	Areas of Support	Objective	Outcome 2019 (KSEK)
Bangladesh 2014-2020	Total		385 229
	Strengthened democracy and gender equality, greater respect for human rights and freedom from oppression	Enhanced capacity to practise democratic governance, with a focus on transparency and combating corruption	0
		Enhanced capacity of public institutions to combat violence against women	-37
		Enhanced capacity of civil society to work towards greater accountability and contribute to knowledge about democracy, gender equality (including violence against women), and human rights	31 871
		Total	31 834
	Better opportunities for people living in poverty to contribute to and benefit from economic growth and obtain a good education	Greater opportunities for women to participate on the labour market	27 385
		Improved dialogue between social partners the labour market	9 000
		Total	36 385
	A better environment, limited climate impact and greater resilience to environmental impact, climate change and natural disasters	Greater resilience and flexibility to deal with climate change, environmental impacts and natural disasters in vulnerable areas, including improved disaster management systems	135 576
		Strengthened institutional capacity among authorities and other actors to better manage water resources in particularly neglected and vulnerable areas	2 500
		Total	138 076
	Improved basic health, focusing particularly on women and children, sexual and reproductive health and rights	Reduced mortality in children under the age of 5	29 952
		More women with access to good maternal health care	29 952
		More people with access to sexual and reproductive health and rights	40 077
		Better access to sustainable and resilient community water, sanitation and hygiene services	2 702
		Total	102 684
	Strengthened capacity to prevent crises, conflicts and disasters, and increased resilience	Focus on vulnerable groups in refugee areas, among host communities and rohingya refugees, especially women and children	76 250
		Total	76 250

Table 3. Agreed Amounts per Area of Support for the Strategy Period

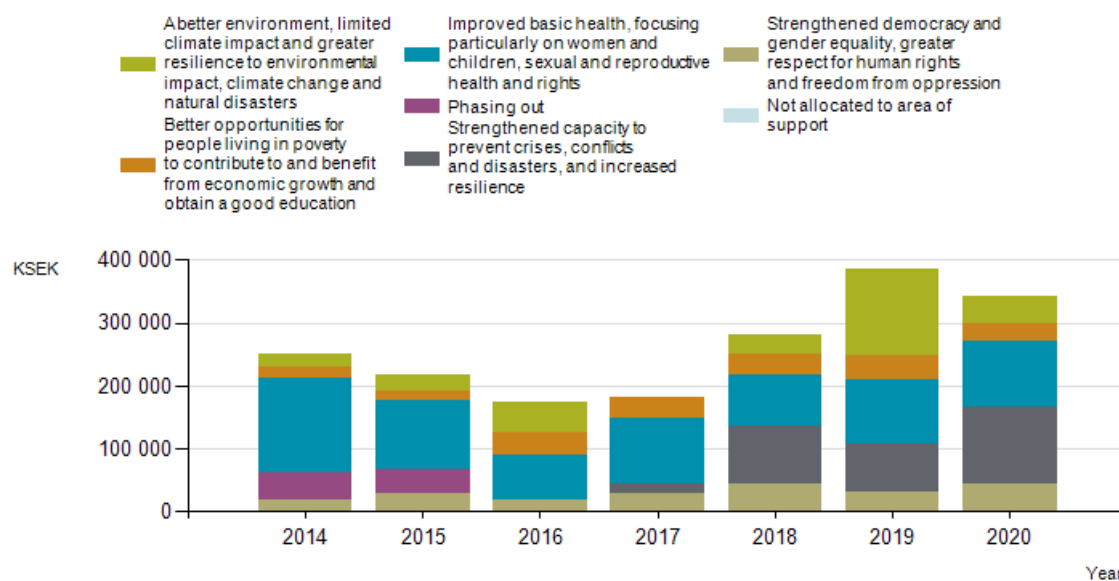
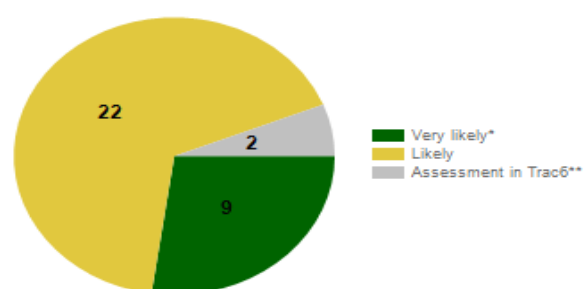

Table 4. Assessment of the Likelihood of Achieving the Contribution Objectives

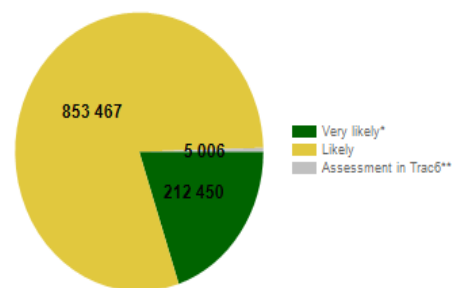
The two pie charts show the assessments of the likelihood of achieving the objectives of the contributions included in the strategy portfolio as per (4.1) contributions and (4.2) accumulated disbursed amount. The data is system-generated and aggregated based on the *Conclusion on Performance* (CoP) in Trac. In connection with the CoP, the question of the likelihood of achieving the contribution objective is answered according to a four-point scale, namely:

1. Very likely
2. Likely
3. Not likely
4. Not appraisable¹

4.1 As per Contribution

4.2 As per Accumulated Disbursed Amount (KSEK)

Implementing partner, share of current year DAA

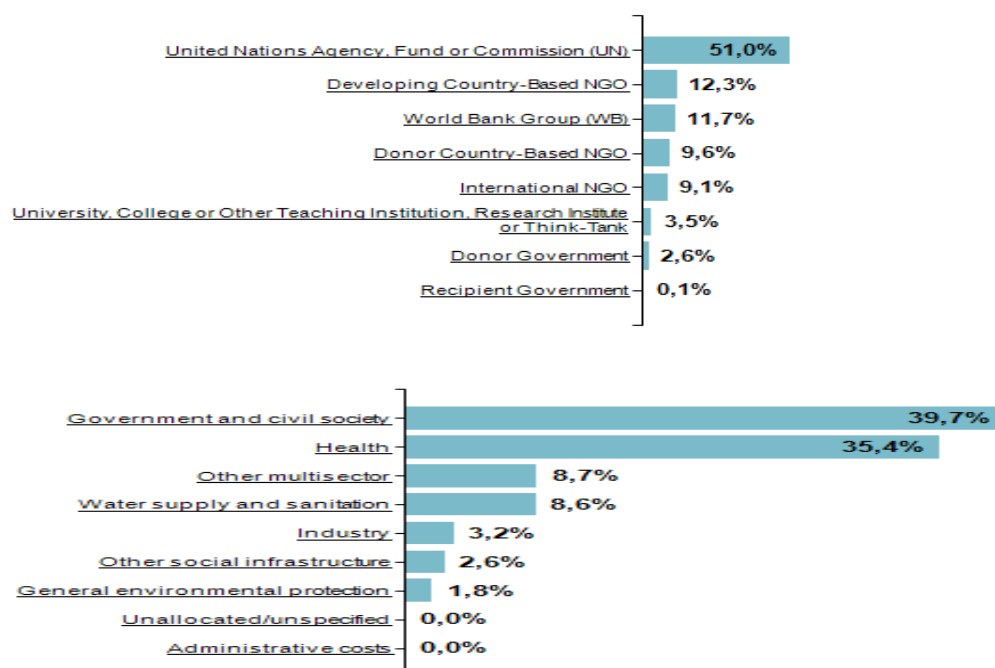

Table 5. Outcome on All Appropriations in the Selected Country/Region (incl. Country Allocation)

	Anslagspost	Utfall 2019 (KSEK)	Avtalad bemyndiganderam (KSEK)
ID03 Partner country ENG	Appropriation	Outcome 2019 (KSEK)	Agreed frame of Outstanding commitments (KSEK)
Bangladesh	101 Humanitära insatser (7 1:1.1)	44 853	0
	103 Stöd genom svenska organisationer i det civila samh (7 1:1.5)	6 660	7 600
	104 Asien (7 1:1.6)	385 229	481 653
	Total	436 742	489 253